PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO W KLASIE VII

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 2 IM. MARII SKŁODOWSKIEJ – CURIE W SOBÓTCE

ROK SZKOLNY 2026/2027

Seria wydawnicza: *Między nami* (Gdańskie Wydawnictwo Oświatowe)

ZASADY OGÓLNE

Formy sprawdzania poziomu osiągnięć uczniów

- Test diagnostyczny (diagnoza) , czyli obiektywna próba polegająca na wykonaniu przez uczniów różnych zadań w celu rozpoznania stanu ich wiedzy i umiejętności, a następnie opracowania dalszej drogi postępowania.
- Sprawdziany, czyli zaplanowane przez nauczyciela dłuższe samodzielne, pisemne prace kontrolne uczniów, przeprowadzane w szkole podczas zajęć edukacyjnych, mające na celu sprawdzenie wiedzy i umiejętności uczniów z danej partii materiału.
- Prace klasowe, czyli zaplanowane przez nauczyciela dłuższe samodzielne, pisemne formy wypowiedzi, przeprowadzone w szkole podczas zajęć edukacyjnych, które mają na celu sprawdzenie umiejętności komponowania własnych tekstów stosownie do wskazań polecenia.
- Kartkówki, czyli krótkie prace pisemne, które sprawdzają wiadomości i umiejętności uczniów i obejmują materiał z trzech ostatnich tematów lub z tematu bieżącego.
- Aktywność na lekcji , a zatem czynne uczestniczenie ucznia w rozwiązywaniu problemu, omawianiu tematu, zagadnienia itp. podczas zajęć.
- Zeszyt, w którym uczniowie systematycznie i starannie prowadzą notatki i wykonują ćwiczenia.
- Znajomość lektur, a zatem wiedza i umiejętności z zakresu przeczytanego tekstu.
- Praca w zespole.
- Udział w konkursach polonistycznych.
- Udział w przygotowaniu inscenizacji.

Zasady dotyczące przeprowadzania prac pisemnych i udzielania odpowiedzi ustnych oraz pracy na lekcjach

- Wyniki tekstu diagnostycznego „na wejście” stanowią diagnozę wiedzy i umiejętności ucznia.

- Wyniki pozostałych testów diagnostycznych wpisywane są procentowo, a ostatnia diagnoza może wpływać na ocenę końcoworoczną.
- Sprawdziany i prace klasowe mogą zostać zaplanowane na jedną lub dwie godziny lekcyjne; poprzedzone są lekcją powtórzeniową (sprawdziany); zapowiedziane
  z tygodniowym wyprzedzeniem.
- Zapowiedziany sprawdzian lub praca klasowa wpisywane są do dziennika.
- Uczeń, który opuścił sprawdzian lub pracę klasową musi przystąpić do ich napisania w ciągu 2 tygodni od dnia powrotu do szkoły. Nieobecność na sprawdzianie odnotowana jest w dzienniku za pomocą wpisu „nb".
- Kartkówki trwają nie dłużej niż 15 minut; nie muszą być zapowiadane.
- Krótsza odpowiedź ustna może być nagrodzona plusem. Pięć plusów daje podstawę do wpisana piątki do dziennika, a pięć minusów – jedynki.
- Uczeń przynosi lekturę na lekcje, podczas których jest ona omawiana.
- Uczeń ma prawo dwukrotnie być nieprzygotowany do lekcji w ciągu okresu bez podawania przyczyny. Nieprzygotowanie uczeń zgłasza przed lekcją.
- Częste braki zeszytu przedmiotowego lub podręcznika wpływają na ocenę z języka polskiego.
- Nieprzygotowanie nie zwalnia ucznia z aktywności na bieżącej lekcji.
- Pisemne prace domowe są dobrowolne. Jeśli uczeń napisze pracę, nauczyciel sprawdzi ją i przekaże informację, co uczeń zrobił dobrze, a co wymaga poprawy. Systematyczne i chętne wykonywanie nieobowiązkowych zadań pisemnych może się przyczynić do podwyższenia oceny na koniec roku szkolnego. Wpływ na to będzie miał sposób wykonania prac, w tym ich staranność oraz poprawność merytoryczna.
- Oceny semestralne i roczne nie są średnimi arytmetycznymi ocen cząstkowych. Ustalane są na podstawie uzyskanych ocen cząstkowych w czasie całego semestru, a w szczególności na podstawie ocen uzyskanych z prac pisemnych i kartkówek. Uwzględnia się również odpowiedzi ustne w czasie lekcji, zaangażowanie i systematyczność w pracy, a także wskazania Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej.
- Ocenione sprawdziany wiadomości i prace klasowe przechowywane są do końca danego roku szkolnego.

W pracy pisemnej ocenie podlega:
- zrozumienie tekstu;
- znajomość opisywanych zagadnień;
- sposób prezentacji;
- konstrukcja pracy i jej forma graficzna;
- język;
- estetyka zapisu.

W odpowiedzi ustnej ocenie podlega:
- znajomość zagadnienia;
- samodzielność wypowiedzi;
- kultura języka;
- precyzja, jasność, oryginalność ujęcia tematu.

Ocenę za pracę w grupie może otrzymać cały zespół lub indywidualny uczeń. Ocenie podlegają następujące umiejętności:

- planowanie i organizacja pracy grupowej;
- efektywne współdziałanie;
- wywiązywanie się z powierzonych ról;
- rozwiązywanie problemów w sposób twórczy.

Oceny bieżące i oceny klasyfikacyjne śródroczne oraz roczne w kl. IV –VIII ustala się w stopniach według skali:
1) stopień celujący – 6,
2) stopień bardzo dobry – 5,
3) stopień dobry – 4,
4) stopień dostateczny – 3,
5) stopień dopuszczający – 2,
6) stopień niedostateczny – 1.

Pisemne sprawdziany wiadomości oceniane są punktowo i przeliczane według skali procentowej wg zasady:

1) 97% -100% – celujący (brak rażących błędów ortograficznych)
2) 90% - 96% - bardzo dobry;
3) 75% - 89% - dobry ;
4) 51% - 74% - dostateczny;,
5) 35% - 50% - dopuszczający;
6) < 35% - niedostateczny.

Przy ocenianiu prac pisemnych uczniów mających obniżone kryteria oceniania nauczyciel stosuje następujące zasady przeliczania punktów na ocenę:

1) Poniżej 19% możliwych do uzyskania punktów – niedostateczny
2) 20% - 39% - dopuszczający
3) 40% - 54% - dostateczny
4) 55% - 70% - dobry
5) 71% - 89% - bardzo dobry
6) 90% - 100% - celujący

Ogólne kryteria oceniania z języka polskiego – klasa 7

Ocena: niedostateczna (1)

- Poziom umiejętności i wiadomości objętych wymaganiami edukacyjnymi klasy 7 uniemożliwia osiąganie celów polonistycznych.

- Uczeń nie potrafi wykonać zadań o niewielkim poziomie trudności nawet przy pomocy nauczyciela.

Ocena: dopuszczająca (2)

- Poziom umiejętności i wiadomości objętych wymaganiami edukacyjnymi klasy 7 umożliwia osiąganie podstawowych celów polonistycznych.
- Uczeń potrafi wykonać zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim poziomie trudności z pomocą nauczyciela.
- **Czytanie i odbiór tekstów:** Czyta teksty kulturowe, potrafi z pomocą nauczyciela określić główny temat utworu.
- **Mówienie i pisanie:** Tworzy proste, krótkie wypowiedzi, popełniając liczne błędy językowe i ortograficzne, które jednak nie zakłócają całkowicie komunikacji.

Ocena: dostateczna (3)

- Uczeń opanował materiał na poziomie podstawowym, pozwalającym na samodzielne wykonywanie prostych zadań.
- **Czytanie i odbiór tekstów:** Samodzielnie potrafi odróżnić fikcję od faktów, wskazuje główne postacie i wydarzenia w lekturach.
- **Mówienie i pisanie:** Formułuje proste wypowiedzi pisemne i ustne, zachowując podstawowe zasady kompozycji (wstęp, rozwinięcie, zakończenie), przy dopuszczalnej niewielkiej liczbie błędów.
- **Nauka o języku:** Rozpoznaje podstawowe części mowy i proste struktury składniowe.

Ocena: dobra (4)

- Uczeń dobrze opanował wymagania rozszerzające, sprawnie posługuje się zdobytą wiedzą w nowych sytuacjach.
- **Czytanie i odbiór tekstów:** Analizuje teksty literackie, dostrzega relacje między elementami świata przedstawionego i podejmuje udane próby interpretacji.
- **Mówienie i pisanie:** Redaguje poprawne, spójne i logiczne teksty (np. rozprawka, opowiadanie, charakterystyka), stosując odpowiednie akapity i bogatsze słownictwo.
- **Nauka o języku:** Wykorzystuje wiedzę z gramatyki, ortografii i interpunkcji w praktyce, rzadko popełniając błędy.

Ocena: bardzo dobra (5)

- Uczeń w pełni opanował bogaty zakres materiału programowego, wykazując się dużą samodzielnością i zaangażowaniem.
- **Czytanie i odbiór tekstów:** Świadomie interpretuje teksty kultury, dostrzega ukryte sensy, perswazję, aluzje oraz konteksty kulturowe i historyczne.
- **Mówienie i pisanie:** Pisze wypowiedzi o dojrzałej kompozycji, buduje logiczny i wielostopniowy tok argumentacji w rozprawce, sprawnie posługuje się różnorodnymi formami wypowiedzi.
- **Nauka o języku:** Świadomie posługuje się poprawną polszczyzną, wykazuje biegłość w analizie gramatycznej i składniowej tekstu.

Ocena: celująca (6)

- Uczeń posiada wiedzę i umiejętności wyraźnie wykraczające poza program nauczania klasy 7.

- **Czytanie i odbiór tekstów:** Samodzielnie i dogłębnie analizuje trudne teksty literackie oraz zjawiska kulturowe, łącząc wiedzę z różnych dziedzin.
- **Mówienie i pisanie:** Tworzy oryginalne, twórcze i nieszablonowe prace pisemne o nienagannej stylistyce i bogatym języku.
- **Aktywność:** Z powodzeniem bierze udział w konkursach przedmiotowych lub wykazuje się samodzielnymi działaniami twórczymi na lekcjach.

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA DLA KLASY 7

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

Kształcenie literackie i kulturowe

SŁUCHANIE

• uważnie słucha wypowiedzi kolegów i nauczyciela
• wyraża prośbę o powtórzenie wypowiedzi
• mówi na temat najważniejszych treści wysłuchanego utworu
• rozumie polecenia
• rozpoznaje fragmenty informacyjne w wysłuchanym tekście
• rozpoznaje emocje towarzyszące osobie wypowiadającej się

CZYTANIEUTWORÓW LITERACKICH I ODBIÓR TEKSTÓW KULTURY

•czyta teksty współczesne i dawne

•odczytuje tekst literacki i inne dzieła sztuki (np. obraz, rzeźba, grafika)na poziomie dosłownym, określa temat utworu i poruszony problem z pomocą nauczyciela i rówieśników, odnosi się do wybranych kontekstów, np. biograficznego, historycznego, kulturowego

•rozpoznaje wypowiedź o charakterze emocjonalnym, argumentacyjnym, wskazuje

w tekście argumentacyjnym tezę, argument i przykłady

•rozpoznaje w tekście najważniejsze informacje, opinię i fakty, rozróżnia fikcję

i kłamstwo

•wie, czym jest sugestia, ironia, rozpoznaje aluzję z pomocą nauczyciela i rówieśników

•rozróżnia elementy tragizmu i komizmu w dziele literackim

•wskazuje nadawcę i adresata wypowiedzi

•dostrzega różne motywy postępowania bohaterów

•odczytując sens utworu, dostrzega podstawowe wartości, takie jak przyjaźń, wierność, patriotyzm; formułuje wnioski

•czyta utwory liryczne i zna cechy liryki jako rodzaju literackiego, zna gatunki należące do liryki: pieśń, tren

• odróżnia osobę mówiącą w wierszu od autora tekstu, bohatera utworu od podmiotu lirycznego
• zna podstawowe środki wyrazu artystycznego wypowiedzi, w tym: neologizm, inwokację
• rozpoznaje obrazy poetyckie w utworze
• czyta utwory epickie i zna cechy epiki jako rodzaju literackiego, zna gatunki należące do epiki
• wymienia elementy konstrukcyjne świata przedstawionego w utworze
• wie, czym się różni fikcja literacka od rzeczywistości
• rozróżnia narrację pierwszo- i trzecioosobową
• rozpoznaje w tekście epickim fragmenty opowiadania i opisu
• odróżnia dramat od innych rodzajów literackich, wskazuje elementy dramatu: akt, scenę, tekst główny, didaskalia, monolog i dialog
• rozpoznaje balladę jako gatunek z pogranicza rodzajów literackich

• posługuje się spisem treści, cytatem z poszanowaniem praw autorskich
• rozpoznaje gatunki dziennikarskie: wywiad, artykuł
• wyszukuje informacje w tekście popularnonaukowym, naukowym, publicystycznym
• dostrzega symbole i alegorie w tekstach kultury
• zauważa związki między dziełem literackim a innym tekstem kultury
• dokonuje przekładu intersemiotycznego tekstów kultury i interpretacji zjawisk społecznych oraz prezentuje je w ramach różnych projektów grupowych

Tworzenie wypowiedzi (elementy retoryki, mówienie i pisanie)

- sporządza w różnych formach notatkę dotyczącą wysłuchanej wypowiedzi
- tworzy plan dłuższej wypowiedzi
- tworzy wypowiedź o charakterze argumentacyjnym, w rozprawce z pomocą nauczyciela formułuje tezę, hipotezę oraz argumenty, samodzielnie podaje przykłady do argumentów, wnioskuje
- wypowiada się na temat
- stara się zachować poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną tekstu, a w tekstach mówionych zachowuje poprawność akcentowania wyrazów i zdań, dba o poprawną wymowę
- stara się o estetyczny zapis wypowiedzi
- wygłasza krótki monolog, podejmuje próbę wygłaszania przemówienia oraz próby uczestniczenia w dyskusji
- przygotowuje wywiad
- streszcza i parafrazuje tekst, w tym tekst popularnonaukowy
- wyraża swoje zdanie i umie je uzasadnić, odnosi się do cudzych poglądów

- pisze opowiadanie odtwórcze i twórcze; wie, jak umieścić dialog w tekście
- opisuje i charakteryzuje postaci rzeczywiste i fikcyjne
- stosuje narrację pierwszo-i trzecioosobową
- opisuje elementy dzieła malarskiego, wykorzystuje z pomocą nauczyciela odpowiednie konteksty
- układa tekst o trójdzielnej kompozycji z uwzględnieniem akapitów, stosuje cytat
- wygłasza z pamięci tekst poetycki

Kształcenie językowe (gramatyka języka polskiego, komunikacja językowa i kultura języka, ortografia i interpunkcja)

• wie, czym jest błąd językowy
• ma podstawową wiedzę z zakresu gramatyki języka polskiego:
– fonetyki (zna różnicę między głoską a literą; rozróżnia samogłoski i spółgłoski, głoski dźwięczne, bezdźwięczne, ustne, nosowe, dostrzega rozbieżności pomiędzy mową a pismem)
– słowotwórstwa i słownictwa (wie, czym są wyraz podstawowy i pochodny, formant, rdzeń, rodzina wyrazów; rozumie różnicę pomiędzy wyrazem pokrewnym a bliskoznacznym, dostrzega zróżnicowanie formantów pod względem ich funkcji), świadomie wzbogaca zasób własnego słownictwa o przysłowia, powiedzenia, frazeologizmy itp., odróżnia synonimy od homonimów
– fleksji (stosuje wiedzę o częściach mowy w poprawnym zapisie partykuły nie z różnymi częściami mowy, rozpoznaje imiesłowy, zna zasady ich tworzenia i odmiany)
– składni (wykorzystuje wiedzę o budowie wypowiedzenia pojedynczego i złożonego w przekształcaniu zdań pojedynczych na złożone i odwrotnie oraz wypowiedzeń z imiesłowowym równoważnikiem zdania na zdanie złożone i odwrotnie, dokonuje przekształceń z mowy zależnej na niezależną i odwrotnie)

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą oraz:

Kształcenie literackie i kulturowe

SŁUCHANIE

• świadomie uczestniczy w sytuacji komunikacyjnej przez uważne słuchanie wypowiedzi innych jej uczestników
• żywo reaguje na wypowiedzi kolegów i nauczyciela, m.in. prosi o powtórzenie, uzupełnienie, wyjaśnienie
• określa tematykę wysłuchanego utworu; ocenia wartość wysłuchanego tekstu
• rozróżnia teksty o charakterze informacyjnym
• wybiera potrzebne informacje z wysłuchanego tekstu
• rozpoznaje komizm, kpinę i ironię jako wyraz intencji wypowiedzi

CZYTANIE UTWORÓW LITERACKICH I ODBIÓR TEKSTÓW KULTURY

• podejmuje próby samodzielnego odczytania w znaczeniu przenośnym wybranych tekstów współczesnych i dawnych, a w ich odczytaniu odnosi się do różnych kontekstów
• nazywa różne motywy postępowania bohaterów
• określa problem poruszony w utworze i ustosunkowuje się do niego
• identyfikuje w tekście poetyckim cechy liryki
• charakteryzuje osobę mówiącą w wierszu
• wskazuje podstawowe środki wyrazu artystycznego wypowiedzi, w tym: neologizm, inwokację
• wyodrębnia w tekście obrazy poetyckie
• rozróżnia takie gatunki poezji, jak pieśń, hymn
• identyfikuje elementy świata przedstawionego w utworze
• odróżnia fikcję literacką od rzeczywistości
• rozumie znaczenie terminów realizm i fantastyka
• odróżnia cechy gatunkowe noweli, powieści, opowiadania, przypowieści
• wymienia cechy bajki i ballady
• rozpoznaje cechy dramatu jako rodzaju literackiego w tekście
• samodzielnie wyszukuje potrzebne informacje w odpowiednich źródłach, sporządza prosty przypis

• wyszukuje informacje w indeksie i przypisach
• analizuje symbole i alegorie występujące w tekstach kultury
• dostrzega funkcje środków pozajęzykowych w sztuce teatralnej i filmie
• wskazuje w balladzie elementy typowe dla różnych rodzajów literackich
• analizuje związki między dziełem literackim a innym tekstem kultury
• wskazuje elementy tragizmu i komizmu w dziele literackim

Tworzenie wypowiedzi (elementy retoryki, mówienie i pisanie)

• pisze na temat, starając się zachować przejrzystą kompozycję logicznej i spójnej wypowiedzi, wyraża własne zdanie i podaje argumenty na poparcie własnego stanowiska
• zachowuje trójdzielną kompozycję dłuższej wypowiedzi, w tym w przemówieniu
• stosuje się do zasad poprawnej wymowy oraz norm dotyczących akcentowania wyrazów i zdań, zna wyjątki w akcentowaniu wyrazów
• rozróżnia środki językowe w zależności od adresata wypowiedzi w oficjalnych i nieoficjalnych sytuacjach mówienia
• stosuje zasady etykiety językowej i przestrzega zasad etyki mowy
• uczestniczy w dyskusji zgodnie z zasadami kultury
• dostrzega zjawisko brutalności słownej, kłamstwo i manipulację
• redaguje rozprawkę z tezą bądź hipotezą, formułuje odpowiednie argumenty i popiera je odpowiednimi przykładami
• pisze wywiad
• stosuje akapity, dba o spójne nawiązania między poszczególnymi częściami wypowiedzi
• zachowuje poprawność językową i stylistyczną tworzonego tekstu
• wykazuje dbałość o estetykę zapisu oraz poprawność ortograficzną i interpunkcyjną

• opisuje dzieło malarskie z odniesieniem do odpowiednich kontekstów; odczytuje sensy przenośne w tekstach kultury, takich jak obraz, plakat, grafika
• w tekstach własnych wykorzystuje różne formy wypowiedzi, w tym opis sytuacji

Kształcenie językowe (gramatyka języka polskiego, komunikacja językowa i kultura języka, ortografia i interpunkcja)

- dostrzega błędy językowe i potrafi je skorygować
- stosuje w tworzonych tekstach podstawową wiedzę językową w zakresie:
  –fonetyki
  –słowotwórstwa i słownictwa
  –fleksji
  –składni

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dostateczną oraz:

Kształcenie literackie i kulturowe

SŁUCHANIE

• słucha nagrań recytacji utworów poetyckich i prozatorskich oraz dostrzega w nich środki wyrazu artystycznego
• analizuje i rozpoznaje intencję nadawcy wysłuchanego utworu, w tym aluzję, sugestię, manipulację

CZYTANIEUTWORÓW LITERACKICH I ODBIÓR TEKSTÓW KULTURY

• płynnie czyta teksty współczesne i dawne, stosując się do zasad poprawnej interpunkcji, akcentowania i intonacji
• odczytuje tekst na poziomie przenośnym
• określa funkcję przeczytanego tekstu
• interpretuje tytuł utworu
• wyjaśnia motywy postępowania bohaterów, ocenia ich zachowania i postawy w odniesieniu do ogólnie przyjętych zasad moralnych
• dostrzega manipulację w czytanym tekście
• określa funkcję środków artystycznego wyrazu
• analizuje elementy świata przedstawionego w utworze, omawia ich funkcję w konstrukcji utworu
• uzasadnia przynależność gatunkową różnych utworów literackich
• uzasadnia przynależność tekstu prasowego do publicystyki
• wyszukuje i porównuje informacje w różnych tekstach, m.in. popularnonaukowych i naukowych
• odczytuje sensy przenośne i symboliczne w odbieranym tekście

MÓWIENIE

Tworzenie wypowiedzi (elementy retoryki, mówienie i pisanie)

• płynnie mówi na podany temat, starając się zachować zasady poprawności językowej i stylistycznej
• uzasadnia własne zdanie za pomocą rzeczowych argumentów
• dobiera środki językowe w zależności od adresata wypowiedzi w oficjalnych i nieoficjalnych sytuacjach mówienia
• aktywnie uczestniczy w dyskusji
• wystrzega się brutalności słownej, kłamstwa i manipulacji w wypowiedzi ustnej
• pisze na temat, stosując funkcjonalną kompozycję logicznej wypowiedzi, polemizuje ze stanowiskiem innych, formułuje rzeczowe argumenty poparte celnie dobranymi przykładami
• dobiera i stosuje środki językowe odpowiednio do sytuacji i odbiorcy oraz rodzaju komunikatu
• prezentuje w dyskusji swoje stanowisko, rozwija je odpowiednio dobranymi argumentami, świadomie stosuje retoryczne środki wyrazu
• reaguje z zachowaniem zasad kultury na zjawisko brutalności słownej, kłamstwo i manipulację
• w rozprawce dobiera odpowiednie argumenty, w których odwołuje się do kontekstu literackiego, popiera je odpowiednimi przykładami
• pisze wywiad, wykorzystując zdobytą z różnych źródeł wiedzę na temat podjęty w rozmowie
• podejmuje próbę interpretacji tekstu kultury, np. obrazu, plakatu, grafiki
• w tekstach własnych wykorzystuje różne formy wypowiedzi, w tym mowę zależną i niezależną w celu dynamizowania akcji i charakteryzowania bohatera

Kształcenie językowe (gramatyka języka polskiego, komunikacja językowa i kultura języka, ortografia i interpunkcja)

- dokonuje korekty tworzonego tekstu
- analizuje elementy językowe w tekstach kultury (np. w reklamach, plakacie, w piosence), wykorzystując wiedzę o języku w zakresie:
  –fonetyki
  –słowotwórstwa i słownictwa
  –fleksji
  –składni

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dobrą oraz:

Kształcenie literackie i kulturowe

SŁUCHANIE

- słucha nagrań recytacji utworów poetyckich i prozatorskich oraz dostrzega i

ocenia zabiegi związane z prezentacją walorów artystycznych tekstu

CZYTANIEUTWORÓW LITERACKICH I ODBIÓR TEKSTÓW KULTURY

• płynnie czyta teksty współczesne i dawne, stosując się do zasad poprawnej interpunkcji, akcentowania, intonacji oraz uwzględnia budowę wersyfikacyjną, a także organizację rytmiczną utworu poetyckiego
• odczytuje tekst na poziomie przenośnym i symbolicznym
• ocenia zachowania i postawy bohaterów, uwzględniając motywy ich postępowania i odwołując się do ogólnie przyjętych zasad moralnych
• ustosunkowuje się do różnych sposobów oddziaływania tekstu na odbiorcę, takich jak manipulacja itp.
• określa funkcję środków artystycznego wyrazu, a zwłaszcza symbolu i alegorii
• interpretuje symbole występujące w różnych tekstach kultury

Tworzenie wypowiedzi (elementy retoryki, mówienie i pisanie)

• udowadnia swoje racje za pomocą rzeczowych argumentów ułożonych w logiczny wywód
• aktywnie uczestniczy w dyskusji, używając środków językowych wyrażających stosunek do przedstawianych treści i nawiązując do wypowiedzi przedmówców; podejmuje próby prowadzenia dyskusji
• charakteryzując postać fikcyjną, ocenia jej zachowania i postawy w odniesieniu do ogólnie przyjętych norm moralnych
• analizuje uczucia własne i bohaterów literackich
• interpretuje głosowo tekst, poprawnie stosując pauzy w tekście zawierającym przerzutnie
• pisze wypowiedzi logiczne, spójne i przejrzyste pod względem kompozycyjnym i poprawne pod względem językowym, stylistycznym, ortograficznym oraz interpunkcyjnym
• dobierając odpowiednie słownictwo, tworzy tekst wyrażający intencje nadawcy
• posługuje się odpowiednimi argumentami i przykładami w celu uzasadnienia własnego zdania
• posługując się bogatym słownictwem, redaguje różne formy wypowiedzi, m.in. opowiadanie z elementami dialogu i monologu, opisu, charakterystyki, zróżnicowane stylistycznie i funkcjonalnie opisy, recenzję i notatkę (różnorodne postaci) oraz pisma użytkowe
• odwołując się do kontekstów, tworzy rozprawkę z tezą lub hipotezą

Kształcenie językowe (gramatyka języka polskiego, komunikacja językowa i kultura języka, ortografia i interpunkcja)

- wykorzystując wiedzę o języku, analizuje elementy językowe w tekstach

kultury jako świadome kształtowanie warstwy stylistycznej tekstu
- świadomie stosuje wiedzę językową (z fonetyki, fleksji, składni, słownictwa) w zakresie treści materiałowych przewidzianych programem nauczania

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą oraz:

Kształcenie literackie i kulturowe

SŁUCHANIE

• słucha i rozumie wypowiedzi kolegów i nauczyciela; aktywnie uczestniczy w różnych sytuacjach mówienia w czasie zajęć lekcyjnych
• analizuje informacje wybrane z wysłuchanego tekstu i wykorzystuje je w nowych sytuacjach dydaktycznych

CZYTANIE UTWORÓW LITERACKICH I ODBIÓR TEKSTÓW KULTURY

• czyta różne teksty (zarówno współczesne, jak i dawne, przewidziane w programie nauczania) na poziomie dosłownym, przenośnym i symbolicznym
• samodzielnie interpretuje teksty pisane i inne teksty kultury, uwzględniając intencję nadawcy oraz niezbędne konteksty
• praktycznie wykorzystuje informacje wybrane z tekstu literackiego, popularnonaukowego, naukowego
• krytycznie ocenia treści, zachowania i postawy przedstawione w utworach w odniesieniu do systemu moralnego i etycznego

Tworzenie wypowiedzi (elementy retoryki, mówienie i pisanie)

• samodzielnie buduje spójne, logiczne, rzeczowe wypowiedzi, w których przedstawia własne stanowisko na podany temat lub dowodzi przyjętych racji za pomocą popartych przykładami argumentów uwzględniających różne konteksty kulturowe
• aktywnie uczestniczy w dyskusji jako dyskutant lub przewodniczący, rzeczowo przedstawia swoje stanowisko i wnioski
• interpretuje głosowo wygłaszany z pamięci lub czytany tekst, uwzględniając funkcję zastosowanych środków stylistycznych
• oceniając pracę innych, przedstawia krytyczną, rzeczową refleksję wynikającą z wnikliwej analizy wykonanych zadań i erudycji polonistycznej
• pisze wypowiedzi oryginalne pod względem sposobu ujęcia tematu, w tym rozprawkę z hipotezą; wykazuje się szczególną dbałością o poprawność językową, bezbłędny zapis, logiczną kompozycję
• tworzy oryginalne notatki, posługując się bogatym słownictwem
• redaguje dłuższe formy wypowiedzi
• podejmuje próby własnej twórczości literackiej

Kształcenie językowe (gramatyka języka polskiego, komunikacja językowa i kultura języka, ortografia i interpunkcja)

• wykorzystując wiedzę o języku, odczytuje sensy symboliczne i przenośne w tekstach kultury jako efekt świadomego kształtowania warstwy stylistycznej wypowiedzi
• samodzielnie poszerza wiedzę językową i wykorzystuje ją we własnych wypowiedziach

Wymagania szczegółowe zostały opracowane przez wydawnictwo GWO.

Nauczyciel: Małgorzata Żygadło